

YO-info

Lammin lukio 13.5.2025

Uuden tutkintorakenteen mukainen info

- Tämä yo-info on uuden yo-tutkintorakenteen mukainen
  - YTL:n sivuilla syksyn kokelaille [info](#), jossa huomioidaan sekä vanhan että uuden tutkinnon rakenne ja ohjeet.
- Ylioppilastutkinnon suorittaminen
  - Kokeen suorittaminen
  - Ilmoittautuminen
  - Tutkintomaksut
  - Hylätyn kokeen uusiminen
  - Hyväksytyn kokeen uusiminen
  - Tutkinnon täydentäminen
  - Kompensaatio
  - Tutkinnon aloittaminen alusta tutkinnon ollessa kesken
  - Tutkinnon aloittaminen uudelleen hylätyn tutkinnon jälkeen
  - Ilmoittautumisen mitätöiminen
  - Koesuoritusta heikentävän syyn huomioon ottaminen
  - Palautekyselyt
  - Tarkistuspyynnöt
  - Oikaisuvaatimus
  - Nimitietojen julkaiseminen
  - Ylioppilastutkintotodistus
  - Todistusjäljennökset ja käännökset todistuksista
  - Koesuorituksen näkeminen lopullisen arvostelun jälkeen

YO-tutkinnon rakenne

- tutkintoon on sisällytettävä vähintään **viiden** tutkintoaineen kokeet (sis. vähintään **yksi pitkän oppimäärän koe**)

- kokelaan ei tarvitse ilmoittaa etukäteen, mitkä kokeet ovat tutkintoon vaadittavia kokeita, vaan ylioppilaaksi voi valmistua millä tahansa kokeiden yhdistelmällä, joka täyttää vaaditut ehdot
- kaikki kokeet ovat osa yo-tutkintoa ja ne listataan samanarvoisesti yo-todistukseen

ILMO-työkalu

- ILMO-työkalun avulla voi kokeilla, millaisilla aineyhdistelmillä ylioppilastutkinnon voi suorittaa uuden tutkintorakenteen mukaisesti (<https://ilmo.ylioppilastutkinto.fi/fi>)

Tuleeko sinusta ylioppilas?

FI

SV

Valittu opetuskieli: Suomi

Valitse kirjoitettavat aineet

Äidinkieli ja kirjallisuus, suomi

▼

Valitse aine

▼

Valitse aine

▼

Valitse aine

▼

Valitse aine

▼

Valitse aine

▼

Valitse aine

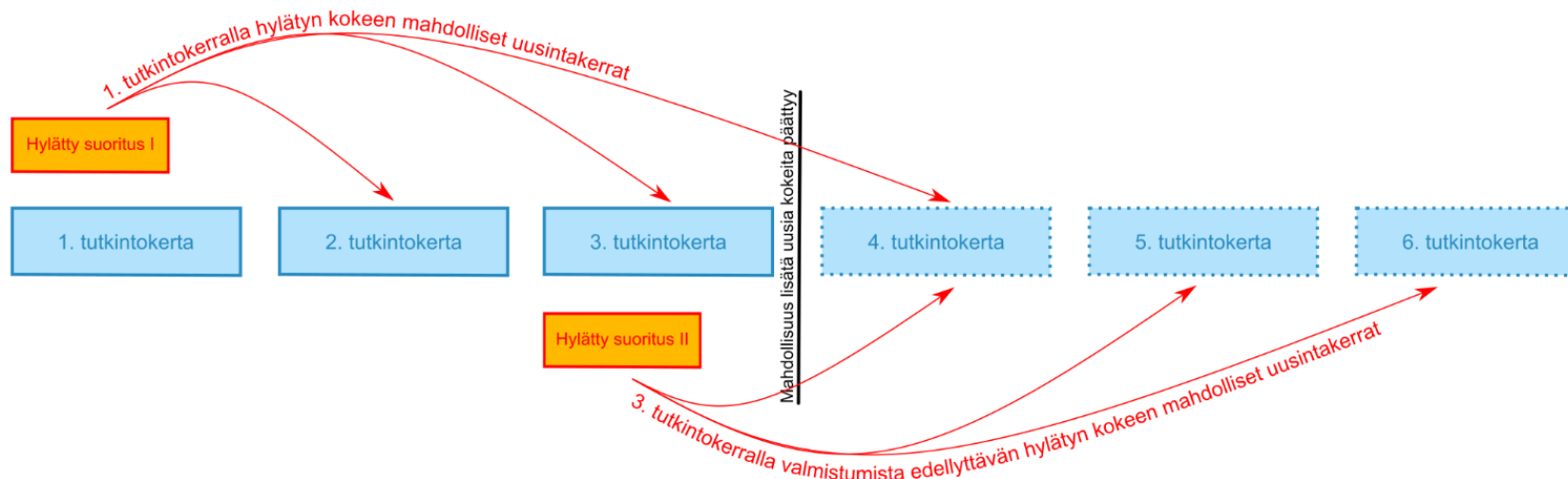
▼

Valitse aine

▼

YO-tutkinnon suorittaminen

- YO-tutkinto on suoritettava **enintään kolmen perättäisen tutkintokerran aikana**.
  - esim. S2025, K2026, S2027
- Voit lisätä tutkintoosi uusia aineita näiden kolmen tutkintokerran aikana.
- Hylätyn kokeen saat uusia kolme kertaa välittömästi seuraavien kolmen tutkintokerran aikana.

Muita ohjeita

- Toisen kotimaisen kielen pitkän oppimäärän kokeen sijasta kokelas voi halutessaan tehdä toisen kotimaisen kielen äidinkielen ja kirjallisuuden kokeen.
- Voit suorittaa tutkinnossasi **eri tason kokeita samasta oppiaineesta**, esimerkiksi lyhyen matematiikan kokeen ja pitkän matematiikan kokeen.
  - vain toinen saman aineen kokeista voi kuitenkin kuulua tutkintoon vaadittavien viiden kokeen joukkoon
  - vaikka eri oppimäärien suorittaminen on mahdollista, kokelaan kannattaa ensisijaisesti osallistua ja valmistautua sen oppimäärän kokeeseen, jota hän on opiskellut
  - kahden oppimäärän suorittaminen voi antaa **lisäturvaa**, jos kokelas on epävarma hyväksytyn arvosanan saavuttamisesta
  - matematiikan eri oppimäärän kokeita ei voi suorittaa samana koepäivänä, joten suoritukset on jaettava eri tutkintokerroille

Osallistumisoikeus

- Sinulla on osallistumisoikeus, kun olet suorittanut
  - pakolliset kurssit aineessa, jonka kokeeseen osallistut
  - 6 op vieraassa kielessä, jossa ei ole pakollisia kursseja (esim. B3-kielet SA ja RA)
  - äidinkielessä pakolliset kurssit ennen ensimmäiseen äidinkielen kokeeseen osallistumista

Valmistautuminen

- tutustu netissä kohteeseen [abitreenit](#)
- tee päivittäinen realistinen lukusuunnitelma: suunnittele myös lepo-
- käy läpi kaikki aiheet
- tee tehtäviä, vanhoja yo-kokeita

Abitreenit Valmistautuminen

Englannin suuri kuuntelukokonaisuus: treenaa näillä eri vaikeustason harjoituksilla yo-kokeeseen

© Julkaistu 07.02.2022 18:00

Tutkintoon ilmoittautuminen

- Ilmoittaudu syksyn tutkintoon Wilmassa 14.-21.5.2025.
  - Ohjeistus: opinto-ohjaaja Raija Markkanen
  - Tarkista, että ilmoittautumistiedot ovat oikein.
  - Tarkista, annatko koululle oikeuden julkaista tiedon yo-tutkinnon suorittamisesta.
  - Tulosta ilmoittautumislomake ja palauta allekirjoitettuna opinto-ohjaajalle määräaikaan mennessä.
- Täytä samalla myös opintosuunnitelmalomake.
- Muista, että ilmoittautuminen on **sitova**.
  - Jälkikäteen et voi muuttaa aineyhdistelmää tai kokeen tasoa.
  - Jos jäät pois kokeesta, johon olet ilmoittautunut ja johon sinulla on osallistumisoikeus, kokeesta pois jääminen tulkitaan käytetyksi yrityskerraksi ja koe katsotaan hylätyksi.
- Määräajan päätyttyä ilmoittautuminen vaatii erityisen painavia syitä.
- Voit peruuttaa ilmoittautumisen syksyn tutkintoon viimeistään 5.6.2025 (kirjallinen ilmoitus rehtorille).

Tutkintomaksut

- Jos olet maksuttomuuden piirissä, voit suorittaa **maksuttomasti viisi ensimmäistä koetta**.
  - Jos saat jostain näistä viidestä kokeesta hylätyn, voit osallistua kyseisen kokeen uusintaan ilman maksua.
  - Hylätyn kokeen uusimisesta peritään maksu seuraavissa tapauksissa
    - Kokelaan koe on hylätty, koska kokelas on jättänyt saapumatta koetilaisuuteen.
    - Kokelaan koe on hylätty, koska kokelas ei ole jättänyt koesuoritusta arvosteltavaksi.
    - Kokelaan koe on hylätty vilpin tai koetilaisuuden järjestyksen häiritsemisen vuoksi.
  - Jos osallistut samalla tutkintokerralla useampaan kuin viiteen kokeeseen, voit itse valita, mitkä sen tutkintokerran kokeista suoritat maksuttomasti.
  - Hyväksytyn kokeen uusimisesta peritään aina maksu. Ylioppilastutkinnon valmistumisen jälkeen suoritetuista kokeista peritään aina maksu.
- Oikeutesi maksuttomiin kokeisiin päättyy, kun saat ylioppilastutkinnon, ammatillisen tutkinnon tai niitä vastaavat ulkomaiset opinnot valmiiksi. Oikeutesi maksuttomiin kokeisiin päättyy sen kalenterivuoden lopussa, jolloin täytät 20 vuotta.

Tutkintomaksut

- Maksut (s2025)
  - Perusmaksu: 0 euroa
  - Koekohtainen maksu: 38 euroa
  - Maksu oikaisuvaatimuksesta: 56 euroa
  - Laskut lähetetään kokelaille postitse heinäkuussa, eräpäivä on vuosittain noin 14. elokuuta.
  - Maksujen palauttaminen poikkeustapauksissa: ks. YTL:n tiedote (<https://www.ylioppilastutkinto.fi/ylioppilastutkinto/kokelaille>)

Hylätyn kokeen uusiminen

- Hylätty arvosana ei vaaranna tutkinnon valmistumista, kunhan tutkinnon edellyttämiä kokeita on sopiva yhdistelmä suoritettuna.
- **Hylätyn kokeen** saat uusia kolme kertaa välittömästi seuraavien kolmen tutkintokerran aikana.
- **Tutkinnon suorittanut** saa uusia hylätyn kokeen niin monta kertaa kuin haluaa.
- Kun uusit hylätyn kokeen, halutessasi **voit vaihtaa vaativamman tason kokeen lyhyemmän oppimäärän kokeeseen**. Tason vaihtaminen edellyttää, että tutkintoosi sisältyy edelleen yksi pitkän oppimäärän koe.
- Jos määräaika kuluu umpeen tai jos et suorita hyväksytysti kolmannellakaan uusimiskerralla, koko tutkinto on suoritettava uudelleen.
- Hylätystä kokeesta ei tule merkintää todistukseen (hylätty arvosana kuitenkin merkitään todistukseen, jos kokelas suorittaa tutkinnon hylätyn arvosanan estämättä = kompensatio)
- **Voit lisätä tutkintoosi uusia ylimääräisiä kokeita**, kunnes tutkintosi on valmis tai olet käyttänyt kolme tutkintokertaa. Tämä voi esim. helpottaa mahdollisten kompensatiopisteiden saamista.

Hyväksytyn kokeen uusiminen ja tutkinnon täydentäminen

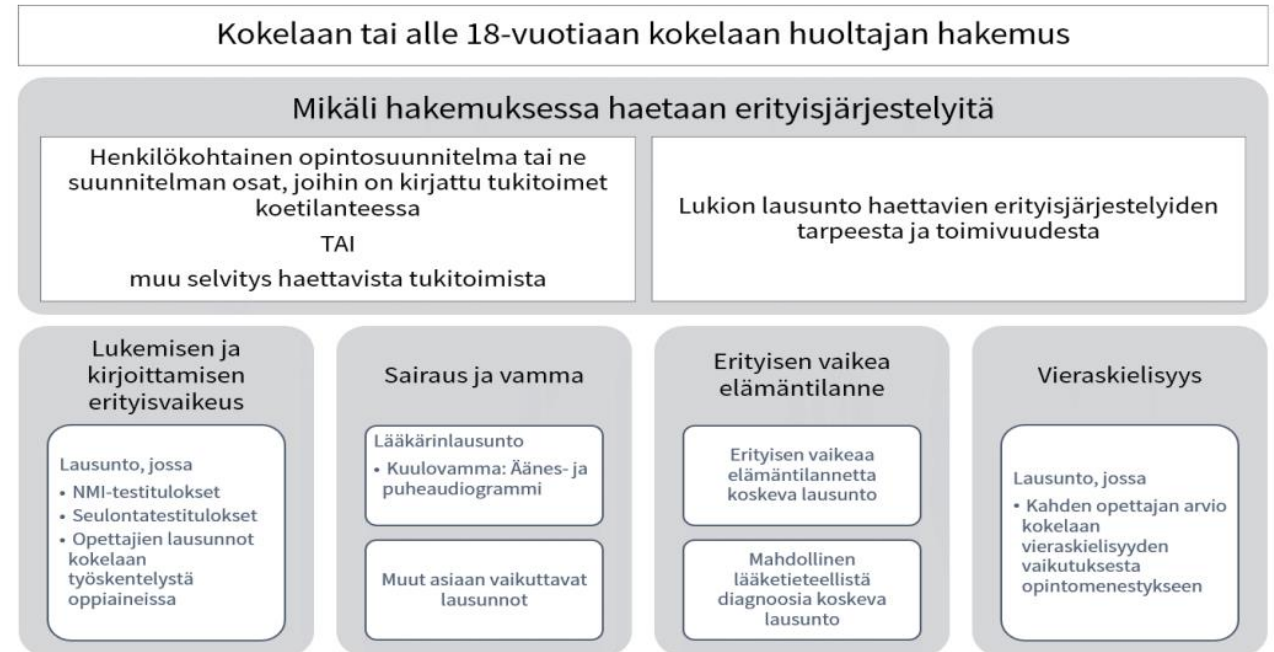
- Hyväksytyn kokeen saat uusia niin monta kertaa kuin haluat ja silloin kuin haluat riippumatta siitä, milloin koe on suoritettu.
- Kun olet suorittanut yo-tutkinnon, voit täydentää sitä uusilla kokeilla, joista saat erillisen todistuksen.

Kompensaatio

- Kompensaatio tarkoittaa sitä, että sinulla voi olla mahdollisuus valmistua ylioppilaaksi vaikka et saa hyväksyttyä arvosanaa jostakin kokeesta.
- Vain yhden hylätyn kokeen voi kompensoida.
- Kompensaatiossa otetaan huomioon vain tutkintoon vaadittavat 4 muuta koetta, joista kertyy eniten kompensatiopisteitä (L = 7, E = 6, M = 5, C = 4, B = 3, A = 2). Ylimääräisistä kokeista ei anneta kompensatiopisteitä.
- Äidinkielen ja kirjallisuuden kokeen hyväksytyn arvosanan edellytyksenä on, että sinulla on suoritus sekä lukutaidon että kirjoitustaidon kokeesta.
- Huomioi, että voit lisätä tutkintoosi uusia ylimääräisiä kokeita, kunnes tutkintosi on valmis tai olet käyttänyt kolme tutkintokertaa.
- Jos haluat kieltää kompensaation, siitä on ilmoitettava rehtorille kirjallisesti (syksyn tutkinnossa 4.11. ja kevään tutkinnossa 5.5.).

Koesuoritusta heikentävän syyn huomioon ottaminen

- Voidaan huomioida sairaus tai vamma, kuulovamma, näkövamma, lukemisen ja kirjoittamisen erityisvaikeus, erityisen vaikea elämäntilanne tai opetuskielen puutteellinen hallinta (vieraskieliset kokelaat).
- Ensisijaisesti huomioidaan **erityisjärjestelyin** (esim. lisäaika), joita on erikseen hyvissä ajoin haettava (ohjaus: erityisopettaja ja apulaisrehtori).
- Lausunnot ja hakemukset on toimitettava YTL:lle viim. 30.4. (syksyn tutkinto) tai viim. 30.11. (kevään tutkinto).

Koesuoritusta heikentävän syyn huomioon ottaminen

- Toissijaisesti koesuoritusta heikentävä syy otetaan huomioon poikkeavalla arvostelulla, jos kokelas on saamassa kokeesta hylätyn arvosanan.
- Poikkeavaa arvostelua sovelletaan vain, jos erityisjärjestelyitä ei voida pitää riittävinä turvaamaan kokeen yhtäläisiä suorittamismahdollisuuksia, riippumatta siitä, onko erityisjärjestelyitä haettu tai käytetty.

Koepäivät ([s2025](#))

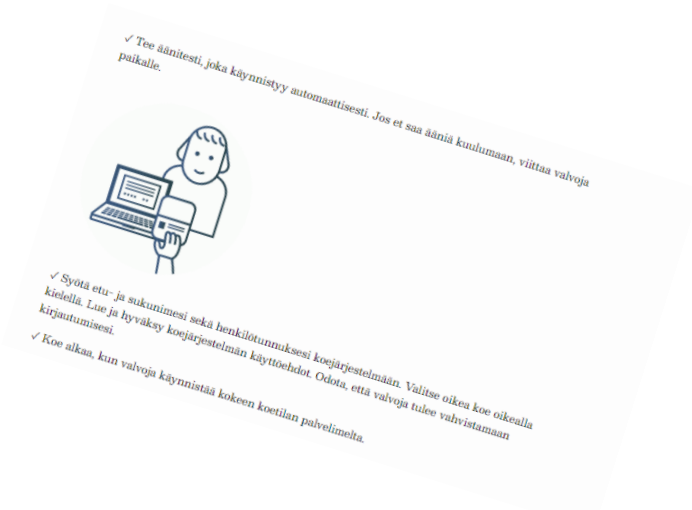
Syksyn tutkinnon koepäivät

- ma 15.9. äidinkieli ja kirjallisuus (suomi ja ruotsi), lukutaidon koe
- ke 17.9. psykologia, filosofia, historia, fysiikka, biologia
- pe 19.9. vieras kieli, pitkä oppimäärä (ENA)
- ma 22.9. toinen kotimainen kieli, pitkä ja keskipitkä oppimäärä (RUA, RUB)
- ti 23.9. uskonto, elämänkatsomustieto, yhteiskuntaoppi, kemia, maantiede, terveystieto
- to 25.9. matematiikka, pitkä ja lyhyt oppimäärä
- pe 26.9. äidinkieli ja kirjallisuus (suomi ja ruotsi), kirjoitustaidon koe
- ma 29.9. vieras kieli, lyhyt oppimäärä (ENC, SAC, RAC)

Tutkinnon [hajauttamissuositus](#) Lammin lukiossa

- syksyn tutkinto: TE, GE, FI, RA, KE
- kevään tutkinto: muut

Tutustu myös näihin

- [Tietoa kokelaille](#)
- ILMO-työkalun avulla voi kokeilla, millaisilla aineyhdistelmillä ylioppilastutkinnon voi suorittaa uuden tutkintorakenteen mukaisesti (<https://ilmo.ylioppilastutkinto.fi/fi>)
- [Koetilaisuuden kulku | Ylioppilastutkintolautakunta](#)
- Koejärjestelmässä olevat ohjeet ja materiaalit (<https://cheat.abitti.fi/>)
- Kokeen vastauskentässä käytössä oleva kaavaeditori (<https://math-demo.abitti.fi>)
- [Ylioppilastutkinnon yleiset määräykset ja ohjeet](#)

Kokeen suorittaminen

- kaikki kokeet ovat digitaalisia
- sinulla tulee olla mukana
  - tietokone ja tietokoneen virtajohto ja
  - kuulokkeet (ei langattomia laitteita)
  - lisäksi tarvittaessa verkkojohtopaikka (sovitin) ja USB-hub
  - tiedustelut: Vesa Karjalainen
  - kirjoitusvälineet (ei papereita)
- sinun tulee osata käynnistää oma tietokoneesi USB-muistitikulta

Ylioppilastutkintotodistus

- YO-todistus lähetetään lukioon, kun olet suorittanut hyväksytysti kaikki viisi koetta ja lisäksi suorittanut lukion oppimäärän.
- Jos tutkinnon valmistumisen jälkeen täydennät tutkintoa uusilla kokeilla tai uusit jonkin kokeen, saat näistä kokeista erillisen todistuksen.